

De korte vorm is onze vorm. Het korte verhaal, het gedicht, het essay. Daarin kan een donkergroene agapornis grootse menselijkheid oproepen, het beeld van een bij in je mond je wereld veranderen, de vraag over wat goede poëziekritiek is je lezen verdiepen. Weinig volstaat.

Niettemin is dit nummer nog geconcentreerder dan de vorige twee nummers. De sprekers spreken afgebeten. 'Zwijg,' roept er een. 'Los,' schreeuwt een ander. 'Bêh bêh,' zegt een derde. Laat het proza van László Krasznahorkai (Man Booker International Prize 2015) de uitzondering zijn die de regel... Er zijn geen regels. 'Schijt aan de Akropolis.' De Hongaarse Nobelprijskandidaat mag de meest ervaren schrijver zijn in dit gezelschap, zijn lotgenoten in dit tiende nummer onder nieuwe redactie, het derde bij De Bij, maken elk hun eigen regels. 'Ja. Ja, ja, ja.' Opnieuw; Gustaaf Peek keert terug naar de poëzie. 'Bij de navel, de rendieren rond het geslacht.'

7

Of voor het eerst: we presenteren debutanten: Cuijpers, Roving. En bekenden: Rijneveld, Dera, Schmitz, Marie, Posthuma, Van den Broeck. Vertrouwde namen: Schaffer, Van Mersbergen, Lindner, Stoffelsen.

Proza, poëzie, essay, met dochters en mannen en de dood, vogeltjes, tapas in kleine barren, het falen van de poëziekritiek, en veel, veel meer. Lees maar. Lees meer.

(Bijvoorbeeld op Revisor.nl. Onze bladspiegeledities. Het volgende nummer. Abonneer u. Steun de korte vorm.)

De redactie

De taxichauffeurs vielen voortdurend aan in de verschrikkelijke drukte, wat je ook er ook tegen probeerde te doen, eerst zei hij: nee, nee, laat me met rust, later gaf hij geen antwoord en trachtte hen te ontwijken, terwijl hij met zijn ogen zei: nee, nee, maar het was nu eenmaal niet mogelijk om hen te ontwijken of hen ervan af te brengen hun lijf tegen je aan te drukken en als het ware rondjes om je heen te draaien terwijl ze je in het oor dreunden: Syntagma, Akropolis, Monastiraki, Piraeus, Agora, Plaka en natuurlijk hotel en hotel en verrie tsjiiiep en verrie tsjiiiep, zo krijsten ze, en ze glimlachten, en die glimlach, die was het gruwelijkst, en ze kwamen van achteren, en als je dan met je koffer van richting veranderde, botste je onmiddellijk – hoppa – aan de voorkant tegen ze op, want ze konden in een oogwenk opeens voor je of achter je verschijnen, het was daar op de Aerodromio Elefterios Venizelos allemaal alsof het niet om een aankomst ging maar om een vergissing die de aangekomene pas inzag als het al te laat was, want dan is hij al aangekomen en in de verschrikkelijke drukte van de enorme wachthall terechtgekomen, waar mensen zich overal in groepen of individueel een weg vochten in een of andere richting, in de meest verschillende richtingen, kinderen schreeuwden naar hun ouders die ze kwijt waren, en ouders schreeuwden naar hun kinderen die niet vooruit moesten lopen of niet mochten achter-

Laat je meevoeren door dit verhaal uit de roman *Seiobo járt odalen* ('Seiboio was daar beneden', 2008), in de vertaling van Mari Alföldy, van Man Booker International Prize-winnaar László Krasznahorkai (1954). Drie eindeloos geschakelde zinnen, drie punten en ruim

6500 woorden lang ben je benauwend dicht bij een man in de ochtendchaos van Athene, op de blinkende droom van de Akropolis. Zijn horloge is stil komen te staan, maar daar is de heilige berg, dus 'nu... wat heeft het nu voor nut, dacht hij, is het dan niet genoeg dat ik hier ben?'

blijven, oude echtparen sloften met wazige blikken alsmaar naar voren, begeleiders van schoolgroepen brulden bange schoolgroepen bij elkaar, gidsen van Japanse groepen met vlaggetjes en megafoons brulden bange Japanse groepen bij elkaar, en iedereen droop van het zweet want het was verschrikkelijk heet in de hangar, het was zomer en er was enorm veel lawaai, het was een onaangekondigd gekkenhuis, tot je met je koffer de doorgang had bevochten in de richting waar je de uitgang vermoedde, maar ook daar was het nog niet echt afgelopen, enerzijds omdat hij daar pas echt begreep wat zomerhitte in Athene betekende, anderzijds omdat de taxichauffeurs, minstens drie of vier, hem nog steeds op de hielen zaten en nog steeds maar praatten en praatten en glimlachten en glimlachten en naar de koffer reikten, hij was halfdood toen hij er eindelijk in slaagde zich uit die waanzin los te maken, hij stapte in een taxi die er stond te wachten en zei tegen de chauffeur die op kauwgom kauwend met een verveeld gezicht in een kleurig boulevardblad zat te bladeren: ...in the near of Syntagma, Odos Ermos-Odos Voulis, parakalo, waarop die hem aankeek met een blik van wie is die ouwe zak en knikte, daarna leunde hij achterover en lette niet op hoe de chauffeur reed, hoewel Griekse kennissen hem een stratenplan hadden bezorgd opdat hij niet zou worden opgelicht in de taxi, althans niet te veel, zo had hem een Atheense kennis in zijn e-mail uitgelegd, want een beetje zullen ze het toch wel doen, dat moet je maar voor lief nemen, dat is de gewoonte hier, het zou hun eer te na zijn om het niet te doen, dus hij liet het inderdaad gebeuren, al was het niet om die reden, maar omdat hij aan het eind van zijn krachten was, zijn gekweldde zenuwen konden het niet meer hebben, zo afgemat was hij door die landing en alles wat erop was gevolgd, want ook zijn koffer had hij niet gevonden waar die had moeten zijn, pas toen hij al met een verschrikt gezicht op zoek was naar de informatiebalie voor het melden van verloren bagage, viel geheel toevallig zijn oog op een bekend voorwerp dat eenzaam rondjes

draaide op een verre band die de bagage beloofde van een voor vier uur eerder aangekondigde vlucht uit Kiev, waarna het verder ging met de douane, waar de beampten de onfortuinlijke koffer helemaal uitplozen op zoek naar hasjiesj en ten slotte het helse labyrint van de wachtruimte, dus het was werkelijk genoeg geweest, van de kennissen met wie hij hier had afgesproken stond niemand hem in de hal op te wachten, vergeefs wachtte hij een tijdlang te midden van de razende menigte, dus op een gegeven moment ging hij weg, althans hij zou zijn weggegaan als de taxichauffeurs zich niet op hem hadden gestort, kortom, nu zat hij volkomen uitgeput op de achterbank van een zelfgekozen taxi en staaarde naar de op dit vroege uur nog volkomen lege stad, eerst lette hij helemaal niet op de route en op de meter, dat gebeurde pas toen hij geen van de straatnamen zag die op zijn briefje waren geschreven en het vermoeden kreeg, overigens terecht, dat de chauffeur niet de kortste route nam, en toen de meter al het aantal euro's aangaf dat de kennissen hadden genoemd als het bedrag waar hij niet boven moest komen, probeerde hij zich in het Engels met de chauffeur verstaanbaar te maken, maar die leek hem eerst niet eens te horen, hij sloeg een paar keer rechtsaf en een paar keer linksaf, tot hij eindelijk bij een rood stoplicht zich omdraaide, alsof hij hem een gunst bewees, en op het hem voorgehouden briefje de straatnaam aanwees waar ze op dat moment waren, en die was nogal ver, niet alleen van het plein met de naam Syntagma, maar ook van het centrum, dus hij probeerde assertief te zijn en gebaarde dat dit niet oké was, hij werd woest, hij wees naar de meter en wees herhaaldelijk naar de naam Syntagma op zijn briefje, maar dat haalde absoluut niets uit, de chauffeur bleef onverstoorbaar op zijn kauwgom kauwen en liet zich door niets van de wijs brengen en het was duidelijk dat hij dat ook in het vervolg niet van plan was, dat hij reed waar hij vond dat hij moest rijden, hij deed pogingen om zijn passagier gerust te stellen, het zou wel goed komen, meneer moest zich maar niet

druk maken, be happy, riep de chauffeur hem eens in de zoveel tijd bemoedigend toe, en zijn buik verkrampste helemaal toen de man bij een druk kruispunt afremde, het portier opendeed en met een weids gebaar en een soort van lichte glimlach om zijn mond zei, zo, dit is het Syntagmaplein, hier moest je toch zijn? – en hij overhandigde hem eerst het bedrag dat de kennissen hadden aangegeven, maar de chauffeur begon, als plotseling uit zijn dommeling ontwaakt, zo onverwacht te schreeuwen terwijl hij hem bij zijn schouder pakte en door elkaar schudde, dat er binnen een minuut een hele groep Grieken om hen heen stond, waarna er uiteindelijk met hun hulp een compromis tot stand kwam waarbij ze het dubbele van het werkelijk verschuldigde bedrag overeenkwamen, maar toen had hij al helemaal genoeg van dit alles, ik heb schijt aan Athene, zei hij in het Hongaars tegen de Grieken die om hem heen stonden, maar die klopten hem alleen maar op zijn schouder, goed, prima, kom, ga mee wat drinken, geen sprake van, zei hij terwijl hij zich losrukte uit de kring, want hij kon niet vermoeden dat de mensen die hier om hem heen stonden hem niet wilden beroven maar hem echt voor een drankje wilden uitnodigen uit medeleven vanwege de hopeloze strijd die hij met de taxichauffeur had geleverd, dat ze hem wilden kalmeren en zeggen dat taxichauffeurs nu eenmaal zo waren, met hen kon je niet in discussie gaan, geen zaken doen, ze beroofden je hoe dan ook, en al helemaal op dit vroege uur, kom, zeiden ze tegen hem in het Grieks, en ze wezen naar de tafels op straat van het restaurant vlak bij waar ze hadden gezeten, maar hij was al zo bang geworden, ook voor hen, dat hij snel zijn koffer pakte en zich te voet in de verkeerschaos van het kruispunt begaf, dwars door de autostroom heen, en dat was een vergissing, want niet alleen deed hij daarmee de chaos toenemen, dat zou niets opvallends zijn geweest op die plek, maar hij stelde zich ook aan uitgesproken gevaar bloot, en hij was zich er niet eens van bewust dat hij tegen de tijd dat hij de overkant bereikte, zijn leven wel drie keer direct en onnodig op

het spel had gezet tussen de toeterende auto's, aan de overkant dus, met een koffer, die weliswaar godzijdank helemaal niet zwaar was, maar hem toch hinderde in zijn vrije beweging, met name bij het maken van een plan, er schoot hem namelijk niets te binnen om nu te doen, hij zou zijn kennissen moeten bellen om te vragen waar ze bleven en hen om hulp te vragen, maar de taxichauffeur had hem zo geplukt dat zijn geslonken voorraad cash niet eens voldoende zou zijn geweest voor een telefoongesprek, dus hij bleef er een tijdje staan, de groep van daarnet was alweer gaan zitten, en omdat ze er vanaf hier al helemaal niet meer als rovers uitzagen, besloot hij na een tijd naar hen terug te gaan om hun de weg te vragen, hij stapte ook van het trottoir, maar werd bijna meegesleurd door een auto, dus het leek hem beter om een officiële oversteekplaats te zoeken, al moest hij ook daar opletten, want hij wist helemaal niet of het groene licht aan de overkant wel op hem van toepassing was, en toen het na een tijd wel zo bleek te zijn, moest hij ook inzien dat groen licht hier alleen een soort theoretisch ja was op het oversteken, dat in de praktijk alleen gold als het plan niet doorkruist werd door andere, grotere krachten, en doorkruist werd het, nu eens denderde een vrachtwagen langs hem, dan werd hij weer naar achteren gesmeten door de luchtkolk van een bus, nu eens dit, dan weer dat, maar gelukkig kwamen er ook andere initiatieven van voetgangers zodat ze bij groen collectief de oversteek waagden, en die lukte, en daar stond hij op het terras van het restaurant bij de jonge mensen die daar achteloos en met een opgewekte gelijkmoedigheid zaten te drinken, zij groetten hem en op alle gezichten stond te lezen dat ze het daarnet al gezegd hadden dat het alvorens plannen te maken het beste was om iets met hen te drinken, bier of kafes, vroegen ze hem, of misschien een raki, o nee, protesteerde hij, liever een ellinikos kafes, oké, ellinikos kafes, werd aan de ober doorgegeven, en het gesprek kwam op gang, de Grieken waren inderdaad jong, maar niet heel jong, zo net boven de dertig, en ze spraken rede-

lijk Engels, alleen hun uitspraak was een beetje raar, maar ook hij had met zijn uitspraak niet kunnen verzwijgen waar hij vandaan kwam, dus ze begrepen elkaar goed, zozeer dat hij door een plotselinge indruk onmiddellijk een vanzelfsprekend vertrouwen voor hen voelde, en hij vertelde hun kort zijn verhaal, wie hij was en wat hij hier kwam doen, dat hij een beetje genoeg had van de wereld, of van zichzelf, of misschien allebei, en daarom bedacht had om nog een keer naar Athene te komen, waar hij nog nooit was geweest, het was dus een soort van afscheid voor hem, maar hij wist zelf niet eens waarvan hij hier afscheid nam, het gezelschap hoorde hem aan, de mensen knikten en honoreerden zijn verhaal met een lange stilte, waarna er langzaam weer een conversatie op gang kwam, waarin zijn nieuwe vrienden hem tegen elke prijs uit het hoofd wilden praten om... ja, eigenlijk alles, maar in de eerste plaats om nu zijn kennissen te bellen, want als ze hem al niet hadden opgewacht op het vliegveld en ook hier niet waren komen opdagen, op de kruising Ermou-Voulis, waar ze voor de zekerheid om negen uur hadden afgesproken, terwijl het al later was dan negen uur, nou dan kon de zaak echt wel wachten, zeiden ze, en ze stelden voor dat hij bij hen zou blijven als het lot hem al daar had doen belanden, dat zou ook wel fijn zijn, moest hij maar aannemen, waarom, vroeg hij, wat was hun plan voor de komende tijd, ach, plan, zei hun blik en van de gezichten straalde een duidelijke vrolijkheid af die zei, een plan, nee, dat hadden ze niet, of ach, het plan was om hier te blijven zitten en nog een biertje te drinken, en een oprechte grimas gaf aan dat ze niet bij het soort mensen hoorden dat volgens een plan leefde, hier zitten, dat was alles, dat deden ze al sinds gisteravond, en zolang ze geld hadden, bleef dit ook het plan, langzamerhand weer een biertje drinken, zei een lange slungel, die zich Adonis noemde, ze waren slim en sympathiek, maar toen hij een slokje nam van de elinikos kafes, kreeg hij opeens het gevoel dat hij niets van Athene zou zien als hij alles zo liet doorgaan, want toen hij vertelde

waarom hij hier was, namelijk om uit te vinden wat Athene was, volgde een grote stilte, alsof ze wilden aangeven dat het volkomen overbodig was om iets uit te vinden en al helemaal over Athene, Jorgos, die naast hem zat en zich George liet noemen, leek het zelfs gemakkelijk te vinden, Athene nog wel, zei die Jorgos vervolgens en zijn gezicht betrok, weet je wat Athene is, vriend, een groot stuk stront, dat is het, zei hij en hij nam een slok van zijn glas, en het klonk allemaal te verbitterd om te vragen waarom hij zulke dingen zei, het zijn vissen op het droge, dacht hij later, goedwillende en aardige klaplopers, stelde hij vast, maar hij moest erkennen dat hij het steeds beter naar zijn zin had bij hen, en daardoor ging er ook een alarm in hem af, het was gevaarlijk om hier te zitten op deze eerste ochtend en te luisteren naar hun discussie over de vraag of het nummer 'Guns of Brixton' beter was in de uitvoering van The Clash of van Arcade Fire, en met hen te zitten zwijgen, en een lange tijd te kijken naar het drukke verkeer vanaf het Syntagmaplein en de Odos Voulis, kijken naar het zinloze heen en weer jakkeren van de auto's in de nu al verschrikkelijke hitte en verschrikkelijke stank, het was allemaal veel te prettig met hen, op een aantrekkelijke manier melancholiek, als een zoet gewicht dat je omlaag trekt – als hij zich niet onmiddellijk in beweging zette, sprak hij zichzelf toe, dan zou hij hier blijven en zou alles heel anders verlopen dan hij diep in zijn hart wilde, dus hij stond plotseling op en kondigde aan dat hij ten minste de Akropolis wilde bekijken, dit was een van de grootste verlangens in zijn leven, om één keer de Akropolis te zien, en nu hij oud geworden was... aha, *ten minste* dus, en de Akropolis, zei Adonis met half dichtgeknepen ogen, de Akropolis dus, zei ook Jorgos met een zurige blik, wel, tenslotte moet je het zelf weten, zeiden ze tegen hem, tenslotte ben je hier voor de eerste keer, waarom niet, al denk ik dat het dikke onzin is, zei Jorgos, volgens mij ook, zei Adonis, maar best, ga dan, als je het zo graag wil, maar luister eens, opperde een meisje uit het gezelschap dat Ela

heette, dit ding, en ze wees naar de koffer, dit hoef je niet de hele tijd mee te sjouwen, je kunt het afgeven, voor het geval je datons hier niet meer zou vinden, wacht, even kijken waar, en ze keek rond, bij Maniopoulos, stelde Jorgos voor, oké, dat is dichtbij, en zo gebeurde het, Maniopoulos was verkoper of iets dergelijks in een totaal vervallen winkeltje in de vervallen straat achter het restaurant, misschien werd er gehandeld in computeronderdelen, het was niet gemakkelijk vast te stellen, maar het was zoiets, in elk geval zei de jongen meteen ja, hij zette de koffer weg achter een gordijn en gebaarde dat alles in orde was, hij kon hem altijd komen ophalen als hij klaar was, en ze stonden weer op het terras, ze legden hem de route uit, ze raadden hem ondanks de hitte aan om te gaan lopen, want er waren nog niet zoveel toeristen, bovendien zou hij dan ook iets van Plaka zien, het oude stadsdeel, alsmaar die kant op, zei Jorgos, in één richting wijzend, en hij dirigeerde hem naar een voetgangers-oversteekplaats, alsmaar die kant op, al zou hij er beter aan doen om een paar uur te wachten, het best tot de avond, want de zon zou nu wel erg heet zijn daarboven, maar hij was al aan de overkant en was al begonnen in de nauwe steegjes van Plaka door te dringen, hij zwaaide nog naar hen en zij zwaaiden vriendelijk terug, en hoewel hij het naar zijn zin had gehad bij hen, of misschien juist daarom, haalde hij nu opgelucht adem dat hij eindelijk op weg was, op weg naar de Akropolis, *ten minste de Akropolis*, zei hij in zichzelf en hij dacht aan de eerste vage afbeeldingen die hij sinds zijn kinderjaren in zijn geheugen bewaarde en hij voelde blijdschap dat ze hem niet hadden kunnen verleiden, al was *alles* een beetje vaag, ook dit verleiden, zoals het ook vaag was dat hij dit allemaal dacht, zoals ook dat oude plaatje van de Akropolis geen contouren had, en ook geen scherpte, met name wat de afmetingen betrof, hij had zich namelijk nooit een voorstelling kunnen maken hoe groot de Akropolis was, hoe groot de gebouwen waren, de Propyleeën, en het Parthenon zelf, het was immers onmogelijk om de dimensies te

zien als je op grond van foto's of tekeningen een indruk probeerde te krijgen van dit temenos, zoals de Grieken deze heilige tempelwijk noemden, het was onmogelijk en dat was een groot probleem, het feit dat men geen dimensies kon zien maakte het onmogelijk om de Akropolis in je brein in te bouwen, op de een of andere manier hing alles van de afmetingen af, dat gevoel had hij altijd gehad en dat dacht hij ook nu, onderweg ernaartoe – hij kocht een peperduur broodje, dronk een blikje half gekoelde cola voor een nog schaamtelozer prijs, maar het kon hem niet schelen, want er interesseerde hem niets anders meer dan dat hij in de hitte de Akropolis steeds nader kwam en op het punt stond de tempel van Nike te zien en het Erechtheion, en als bekroning van alles het onovertroffen Panthenon, en het feit alleen al dat hij boven op de Akropolis zou staan, want daarnaar had hij altijd verlangd, en hij verlangde er nog steeds naar, als afscheid, en wel hevig, om te zien wat de Grieken zagen, laten we zeggen 2439 jaar geleden.

Hij liep de wijk Plaka in over de Voulis zelf, en het waren inderdaad niet meer dan een paar honderd toeristen die hem tegemoetkwamen of naast hem liepen te dwalen of hem passeerden, dus hij kon eigenlijk wel zeggen dat hij geluk had, vervolgens liep hij een stuk over de Flessa-sstraat, waar hij op een bepaald punt verdwaald raakte en niet meer wist of hij er goed aan deed om over de Odos Erechtheos verder te gaan; dat deed hij dan maar, en na de steegjes Stratonos en Thrasyllon kwam hij plotseling uit op een brede, drukke straat, die Dionysiou Areopagitou heette, en gelijktijdig zag hij opeens ook het temenos in de hoogte, dat al wel eerder was opgedoken, als er zich voor een vluchtig ogenblik een spleet opende in de smalle straatjes, maar in zijn geheel zag hij het hier op de Dionysiou Areopagitou voor het eerst, en dat was ook voor het eerst in zijn leven – vanaf dat moment interesseerde hem een behoorlijke tijd niets, hij meende dat hij zijn doel dicht was genaderd, hier